

Віталій Коблик,
Аспірант - викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

ЦІННІСНА СФЕРА ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Основою формування сучасного виховного середовища загальноосвітніх та вищих навчальних закладів є педагогічні дії з вивчення й використання виховних потенціалів середовища навчального закладу, обмеження негативних і посилення позитивних факторів впливу середовища на особистість. Сучасні особливості виховного середовища загальноосвітніх та вищих навчальних закладів визначається уможливлення реалізації педагогічної ідеї, покладеної в основу становлення й розвитку особистості учня; синхронізацію й інтегрування всіх виховних впливів, спрямованих на дитину, в цілісній педагогічний процес, який дозволяє реалізовувати цілі й завдання виховання в умовах конкретного навчального закладу.

Педагоги мають урахувати педагогічні цілі навчального закладу як соціокультурної системи й непедагогічні (тобто цілі самих дітей) і об'єднувати для розв'язання виховних проблем усіх учасників педагогічної взаємодії – педагогів, батьків, учнів, громаду. Підвищити рівень цієї роботи дозволяє розгалужена партнерська взаємодія, коли фахівці різних секторів, дотичних до проблеми виховання (освіти - медицини - соціальних служб - правоохоронних органів - служб у справах сім'ї, молоді та спорту установ культури тощо) об'єднують зусилля та ресурси.

Особливості сучасного виховання. В нашому розумінні – це діяльність педагогів, що забезпечує планомірний і цілеспрямований виховний вплив на вихованців [1, с. 20].

Особливості сучасного виховного середовища включають в собі:

1. Особливості сучасного виховання – процес цілеспрямований, тобто він орієнтує на досягнення визначеної мети. Мета є передбачення ідеальних результатів діяльності, з урахуванням реальних можливостей і потреб суспільства у визначеному типі

особистості. Таким чином, це забезпечує перспективний творчий характер процесу сучасного виховного середовища.

2. Особливості сучасного виховання – це багатфакторний вплив на особистість, тобто на становлення й розвиток особистості впливають різні фактори: сім'я, друзі, засоби масової інформації, громадсько-політичне життя, релігія тощо.

3. Особливості сучасного виховання передбачають концентричність організації виховного процесу на індивідуум. Розвиток дитини на всіх вікових етапах як цілісна особистість, і це диктує необхідність одночасного формування різних якостей особистості: чесність, доброта, відповідальність, самостійність тощо.

4. Сучасному вихованню властива певна віддаленість результатів, їх стрибкоподібність.

5. Виховання – це процес довготривалий і безперервний, який супроводжує людину впродовж усього її життя. Виховання – це дорога без кінця. Гельвецій говорив, що все його життя було лише довгим виховним процесом [3, с. 384].

Основними цілями та завданнями сучасного виховного середовища на нашу думку повинні бути:

- Орієнтація на духовно збагачену особистість, як альтернатива функціонуючим односторонньо інтелектуалістичним моделям шкіл. Звідси основне завдання вихователя – допомогти дитині створити гармонію між тілесно-фізичним та духовним;

- Виховання повинно бути вільним, кожна дитина має пізнати світ і знайти у ньому своє місце, не перестаючи його любити. Школа має забезпечити простір вільним та природнім проявам особистості дитини. Свобода дитини повинна бути обмежена лише інтересами колективу;

- Основна увага педагогів повинна надаватись моральному вихованню особистості учня з пріоритетом загально - людських цінностей, де провідна роль належить сім'ї. Недопустиме лише формальне засвоєння моральних правил. Істинно моральній поведінці може навчити лише саме життя, тобто конкретний життєвий досвід дитини. Завдання школи - так побудувати діяльність, щоб сама її організація виховувала дітей у дусі високої моральності;

Ми розглядаємо особливості сучасного виховного середовища – це є певна система. Система, на думку М. Мескона, М. Альберта, Ф. Хедуорі, – це сукупність, що складається із взаємопов'язаних частин, кожна з яких додає щось конкретне в унікальні якості цілого.

Система працює тоді, коли наявні наступні ознаки: окремі елементи; зв'язки між елементами; якості визначення явища як цілого; взаємодія явища з навколишнім середовищем. [2, с. 2-6].

Висновки. Здійснюючи пошук ефективних способів сучасного виховного середовища в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах, результат діяльності якого безпосередньо залежить від рівня сформованості в педагогічному колективі управлінських якостей. В зв'язку з цим змінюються системи поглядів на виховання як педагогічний процес. Що відображає проблему розвитку виховного середовища в сучасних умовах змін. Розглянуті наукові дослідження та передовий педагогічний досвід переконують, що ефективність управління виховним процесом в загальноосвітніх та вищих закладів значно підвищуються при наявності науково обґрунтованої організаційної структури, яка б забезпечила взаємодію і взаємозалежність .

Список використаних джерел

1. Балтремус К. А. Гуманізація виховного процесу в старших класах загальноосвітньої приватної школи: Автореф. дис. канд. пед. наук:13.00.07 [Електронний ресурс]/ К. А. Балтремус; Ін-т пробл. виховання АПН України. – К., 2003. – 20 с.

2. Гречаник О. Є. Сучасні виховні системи і технології виховання/Виховна робота в школі. – 2010. - №7-с.2-6

3. Дем'янюк Т. Д. Організація виховного процесу в сучасному загальноосвітньому навчальному закладі: науково-методичний посібник. – Суми.: ТОВ Видавництво «Антей», 2006. – 384 с.